

» RÖVIDEN

Tovább mélyült a mérleghiány

A tavalyi első tizenegy hónapban 15,7 százalékkal, 15,510 milliárd euróra nőtt a román külkereskedelmi mérleg hiánya az előző év azonos időszakához mérten – közölte csütörtökön az Országos Statisztikai Intézet (INS). A deficit 2,105 milliárd euróval haladta meg a 2018-ban jegyzett értéket. A behozatal továbbra is gyorsabban nőtt, mint a kivitel, így az import 4,1 százalékkal, 79,689 milliárd euróra, míg az export 1,7 százalékkal, 64,178 milliárd euróra emelkedett az első tizenegy hónapban. 2018-ban egész évben 15,132 milliárd euró volt a román külkereskedelmi mérleg hiánya, 16,8 százalékkal nőtt az előző évihez képest.

Stagnált a munkanélküliségi ráta

2019 novemberében az előző hónapban regisztrált 4 százalékos szinten maradt a naptárhatástól megtisztított munkanélküliségi ráta – derül ki az Országos Statisztikai Intézet (INS) által csütörtökön nyilvánosságra hozott adatsorokból. Az állástalanok körét (15–74 év) 366 000-re becsülték, ami növekedést jelent az előző havi 365 000-hez képest, de csökkenést az előző év azonos időszakában jegyzett 374 000 főhöz viszonyítva. Nemi bontásban: a férfiak körében 0,9 százalékkal magasabb volt a munkanélküliségi ráta – 4,4 százalék a férfiaknál, 3,5 százalék a nőknél. A felnőtt lakosság (25–74 év) körében a munkanélküliségi ráta 3 százalékos volt 2019 novemberében – 3,5 százalék a férfiaknál, 2,4 százalék a nőknél. A 25–74 éves állástalanok teszik ki a munkanélküliek 69,7 százalékát.

Isărescu: nincs pénz nyugdíjemelésre

Ha nem akarunk 40 évet a pénzügyi pusztában bolyongani, amíg mindössze 4 százalékos a gazdasági növekedés, ügyelni kell a nyugdíjpont szeptember 1-jétől esedékes 40 százalékos emelésével – hívja fel a figyelmet Mugur Isărescu, a Román Nemzeti Bank (BNR) elnöke. Meglátása szerint az nem kérdés, hogy van-e pénz vagy nincs a nyugdíjak emelésére, mert „miután Romániának nem költségvetési többlete, hanem költségvetési hiánya van, az azt jelenti, hogy nincs pénz”. Amint arról akkor beszámoltunk, Valentin Lazea, a BNR vezető közgazdász november 27-én úgy nyilatkozott, a nyugdíjpont 2020. szeptember 1-jétől esedékes 1775 lejre történő emelésének elhalasztása az egyetlen olyan intézkedés, amely képes a hiányt közel hozni a GDP-arányos 3 százalékos határhoz, de még így is enyhén meghaladja majd azt.

€ Valutaváltó

1 euró	4,7774
1 dollár	4,3001
1 svájci frank	4,4160
1 font sterling	5,6063
100 forint	1,4385

NÖVEKSZIK A KORAI FOGLALÁS ARÁNYA – EGYRE TÖBBEN TUDJÁK MÁR MOST, HOL NYARALNAK A NYÁRON

Fejlődik az üdülési kultúra

Élnek az ajánlatokkal. Sokan már a hosszú téli estéken lefoglalják a következő évi nyaralást

Évről évre nő azoknak a száma, akik már előző évben lefoglalják a következő évi nyaralás helyszínét – vallják egybehangzóan a szakemberek. Sokak számára csábítóak ugyanis az akár 50 százalékos terjedő kedvezmények, és sokat lendített az „üzleten” az üdülési csekkek bevezetése is.

» BÍRÓ BLANKA

Egyre többen élnek a korai foglalás lehetőségével Romániában is, sokan kihasználják az ilyen módon biztosított 35–40, akár 50 százalékos kedvezményeket. A Krónika által megszólaltatott turisztikai vállalkozók szerint a hazai előfoglalási kedvet az üdülési csekkek élénkítették. Külföldre is igyekeznek időben lefoglalni az üdülést, hiszen ez több előnnyel kecsegtet: nemcsak árkedvezményt jelent, hanem nagyobb kínálatból is lehet válogatni. Azért a romániai turista még mindig óvatosabb, külföldön nem ritka, hogy egy évvel előre lefoglalják a kirándulást, nálunk ez átlag hat hónappal előre történik, a december–januári időszakban foglalnak nyárra.

Átalakult a kereslet

Mint Herman Rosner, az International Tourism&Trade utazási iroda tulajdonosa, az Utazási Irodák Országos Szövetsége (ANAT) vezetőtanácsának tagja lapunknak elmondta, Romániában is kialakult lassan az üdülési kultúra, egyre többen foglalnak időben, kihasználva a 35–40 százalékos kedvezményeket. Meglátása szerint a kultúra kialakulását támogatta az üdülési csekkek bevezetése, a közalkalmazottak közül az oktatásban és az igazságügyben dolgozók pontosan tudják, hogy mikor kapják

a szabadságot, tudnak előre tervezni. A vállalkozó ugyanakkor úgy véli, hogy manapság már minden alkalmazott időben egyeztetni tudja a munkaadójával a pihenőszabadság időpontját. A munkaadók is ráébredtek, mennyire fontos, hogy a dolgozó kipihenje magát, feltöltődjék, mert ez jó hatással van a teljesítményére, így már nem ütközik akadályba, hogy akár egy fél évvel előre egyeztessenek a szabadság időpontjáról, ha a munkavállaló azzal érvel, hogy előfoglalással olcsóbban tudja megoldani a nyaralást.

Az early-booking másik előnye a szakértő szerint, hogy aki időben foglal sokkal több ajánlat közül válogathat, hiszen május–júniusra már a jó helyek betelnek, és csak a „maradékból” lehet szemelgetni. Herman Rosner rámutatott, az előfoglalási rendszerben mindenki nyer, hiszen a szállásadóknak kiszámíthatóságot jelent, az így biztosított kedvezmények megtérülnek. A szállásadók időben tudják, milyen kihasználtsággal működhetnek a szezonban, erre rá tudnak készülni, másrészt az előlegekből fedezni tudják a szükséges javításokat, korszerűsítéseket, nem kell erre esetleg hitelt igényelniük, és megspórolják a kamatköltségeket.

Hasonló tapasztalatokról számolt be László Endre, a Transilvania Tourist Service (TTS) utazási iroda vezetője, a Székelyföld Turisztikai Desztináció Menedzsment Klaszter elnöke. Rámutatott, külföldön gyakori, hogy egy évvel előre foglalnak, de már a romániai turista is egyre inkább legalább fél évre előre tervez. Kihasználják az early-bookinggal járó kedvezményeket az országban és külföldön is, annál is inkább, hogy már november–december hónapokban megjelennek az ajánlatok, a charter járatok, a tengerparti üdülések is megvásárolhatóak. Előfordul, hogy sokan

» Külföldön gyakori, hogy egy évvel előre foglalnak nyaralást, de már a romániai turista is egyre inkább legalább fél évre előre tervez.

» A munkaadók is ráébredtek, mennyire fontos, hogy a dolgozó kipihenje magát, feltöltődjék, mert ez jó hatással van a teljesítményére, így már nem ütközik akadályba, hogy akár egy fél évvel előre egyeztessenek a szabadság időpontjáról.

„pánikszzerűen” használják az üdülési csekkeket, összeteszik a két évre kapott jegyeket, és abból foglalnak, de a többség előre gondolkodik, megfontoltan válogat – osztotta meg tapasztalatait az idegenforgalmi vállalkozó.

Időben lefoglalt román tengerpart

Ezt a jelenséget támasztja alá, hogy 2019-ben 2018-hoz viszonyítva 40 százalékkal nőtt azon állampolgárok száma, akik már előző évben lefoglalják és kifizetik nyaralásukat a román tengerparton, hogy minél nagyobb árkedvezményben részesüljenek. Több ezren használták ki a karácsony és szilveszter környéki szabadnapokat, hogy 2020 nyárra lefoglalják tengerparti vakációjukat – derül ki a Litoralulromanesc.ro tanulmányából. A portálon tavaly december 25-én és 26-án, illetve január 1-jén és 2-án kétszer annyian foglaltak le nyaralásokat mint egy decemberi szokványos napon. A honlap működtetői szerint évekkal ezelőtt kezdődött ez a tendencia, és évről évre nő a tengerparti nyaralást a téli ünnepek környékén lefoglalók száma. „Sokak számára már szokássá vált, hogy az év végi szabadnapokon lefoglalják a következő évi nyaralásukat, mert lelki megnyugvás számukra, hogy már tudják, mikor és hol fognak nyaralni jövő évben” – idézi az Agerpres hírügynökség Ionuț Nedeát, a Litoralulromanesc.ro vezérigazgatóját.

Az év végén nyaralást foglaló turisták különben a lehető legmagasabb, 50 százalékos árkedvezményben részesültek a korai foglalási program első részének keretében, amely december 31-én zárult le. „Az árkedvezmény következő szakasza január 31-éig tart, valamivel alacsonyabb árengedményekkel” – fűzte hozzá Nedeá.